

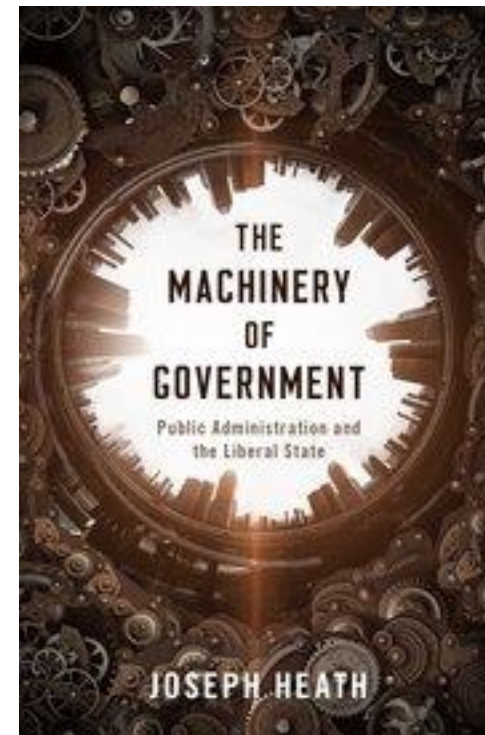
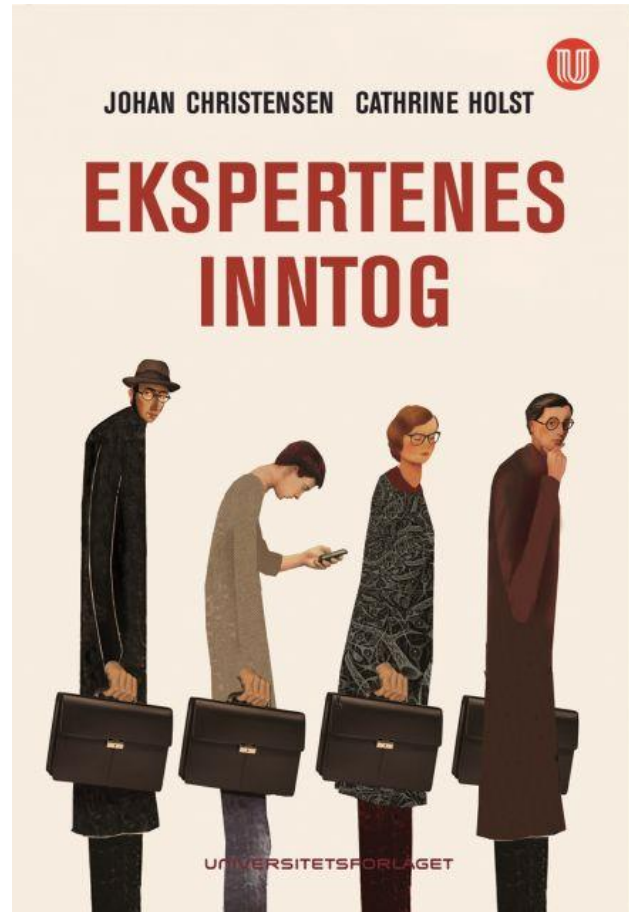
God styring – ut fra hvilke kriterier?

Cathrine Holst

Professor i sosiologi

Universitetet i Oslo

2020-22: Senter for grunnforskning (CAS)

God styring – godt byråkrati

- **Politikkutforming**
- Politikkomplementering

Forvaltningsverdier – i teori og praksis

- Likebehandling: like tilfeller skal behandles likt; ulike tilfeller ulikt (og irrelevante forskjeller skal ikke danne grunnlag for forskjellsbehandling)
- Effektivitet: minimer kostnader og foreta rimelig avveininger av kostnader og gevinster (for eksempel flertallet versus de verst stilte)
- Pluralisme og grenser for paternalisme: Det finnes rimelig uenighet i mange verdispørsmål og borgerne må tilkjennes autonomi (og ansvar)

Et godt byråkrati – i en demokratisk stat: noen vanlige krav

- Hvilken politikk som skal føres, bestemmes av **demokratisk valgte myndigheter**
- Politikktutformingsprosesser i forvaltningen bør underlegges krav om **representativitet**
- Politikktutformingsprosesser bør være **åpne** for å gi borgerne innsyn
- Borgerne må få mulighet til å **delta aktivt** i politikktutformingsprosesser
- Politikken som utformes bør være i tråd med **borgernes preferanser**
- Politikken må utformes så den har **borgernes tillit**

Er det konflikt mellom demokratiske krav og en god forvaltning?

Gir demokratisering bedre eller dårligere styring?

Demokratisk valgte myndigheter bestemmer politikken, men forvaltningen bør...

- forhindre brudd på likebehandling og usaklig forskjellsbehandling
- sørge for at alle relevante kostnader og gevinster kommer på bordet, bidra til å gjøre avveiningsregler uttrykkelige, og problematisere dem i møte med oversette, underkommuniserte og/eller urimelige utfall
- ta ansvar for at politikkutformingene tar høyde for verdipluralisme og tilkjenner borgerne et tilbørlig frihetsrom

Større representativitet og bredere deltagelse

- Kan styrke realiseringen av forvaltningsverdier («vi er like, men behandles ikke likt!», «her er det kostnader som er glemt», «dette er ikke det gode liv for oss»)
- ...men også svekke dem (hva hadde skjedd hvis vi erstattet alle ekspertutvalg med bredt sammensatte utvalg fra organisasjonslivet eller med lekfolkskonferanser?)

Mer åpenhet

Et opplagt gode...

Likevel er mange av dem som deltar i utredningsprosesser skeptiske til å åpne utvalgsmøtene. Kan de ha gode grunner til det?

Tillit i befolkningen

Tillit er viktig, men...

...ikke alt vi har tillit til er *tillitsverd*

At folk oppgir at de har tillit til myndighetene (for eksempel i spørreundersøkelser) betyr ikke uten videre at myndighetene opptrer på en måte som fortjener folks tillit